

„Просветни гласник“, 8/2013
Образовни профил: УГОСТИТЕЉСКИ ТЕХНИЧАР
ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА

ЦИЉ И ЗАДАЦИ

Циљ наставе предмета Туристичка географија је стицање нових знања из опште туристичке географије и туристичке географије Србије, као и њихово продубљивање и упознавање територијалног размештаја најважнијих туристичких објеката, како би се ученици оспособили за успешан рад у туристичкој привреди.

Задаци наставе овог предмета су:

- стицање знања о одликама туристичких кретања у свету и у нашој земљи и о њиховом утицају на обраћај географске средине;
- упознавање повезаности туристичке географије са сродним и комплементарним наукама и наставним предметима;
- упознавање елемената, мотива, фактора и одлика туристичких кретања;
- стицање знања о методама, потребама и могућностима туристичке валоризације природних и антропогених мотива;
- упознавање основних облика матичних и туристичких места и значаја туризма као специфичне спреге између њих, као и упознавање најпознатијих туристичких регија у свету;
- упознавање битних својстава туризма као феномена који има значајну улогу у савременој светској привреди;
- упознавање природних и друштвених основа за развој туризма у нашој земљи;
- упознавање највећих туристичких подручја у нашој земљи, њихових одлика и учешћа у туристичком промету;
- схватање потребе личног учешћа у заштити, обнови и унапређивању квалитета животне средине и значај очувања природе и природних ресурса;
- уочавање значаја туризма као привредне делатности и његовог доприноса општим привредним кретањима у нашој земљи;
- стицање знања о туристичким потенцијалима Србије и њеном месту у односу на друге туристичке земље у свету, као и о проблемима и перспективама даљег развоја ове делатности у нашој земљи;
- стицање знања о природним и антропогеним туристичким ресурсима, њиховим вредностима и о територијалном размештају у земљама ван Србије насељеним Србима;
- упознавање основних облика туристичких регија и места у земљама ван Србије насељеним Србима;
- развијање осећања социјалне припадности и привржености сопственој нацији и култури и активан допринос очувању и неговању националног и културног идентитета;
- развијање толеранције – међусобно уважавање, сарадња и солидарност између припадника различитих социјалних, етничких и културних група и допринос друштвеној кохезији;
- подржавање процеса међународне интеграције наше земље; развијање способности исказивања знања речима, сликом, квантитативно, табеларно, графички и схематски;
- оспособљавање ученика за тимски (групни рад) и групно одлучивање;
- оспособљавање ученика за коришћење различитих извора информација за континуирано образовање и самообразовање.

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

III РАЗРЕД (2 часа недељно, 64 часа годишње)

ОПШТА ТУРИСТИЧКА ГЕОГРАФИЈА

ПРЕДМЕТ И ЗАДАТАК ОПШТЕ ТУРИСТИЧКЕ ГЕОГРАФИЈЕ (2)

Предмет и задатак проучавања туристичке географије. Повезаност опште туристичке географије са осталим наукама и наставним предметима.

ЕЛЕМЕНТИ ТУРИСТИЧКИХ КРЕТАЊА (4)

Рекреативни елементи туристичких кретања. Културни елементи туристичких кретања. Просторни односи туристичких кретања. Функционални елементи туристичких кретања. Међусобна условљеност и повезаност елемената туристичких кретања.

ТУРИСТИЧКЕ ВРЕДНОСТИ (11)

Дефиниција туристичких вредности и њихова својства. Класификација туристичких вредности.

Природне туристичке вредности: геоморфолошке туристичке вредности (површински и подземни облици рељефа као туристичка вредност; хидрографске туристичке вредности (море, језера, реке, врела, термоминерални извори као туристичка вредност); клима као туристичка вредност; биогеографске туристичке вредности (биљни и животињски свет, национални паркови и ловни резервати).

Антропогене туристичке вредности: пејзажне туристичке вредности (равничарске, планинске, приморске, тропске, медитеранске, умерене и поларне); манифестационе туристичке вредности, амбијенталне туристичке вредности, уметничке туристичке вредности (ликовне, архитектонске, театарске); етносоцијалне туристичке вредности (фолклор, исхрана, ношња).

САОБРАЋАЈ И ТУРИЗАМ (2)

Значај појединих саобраћајних грана за развој и просторну организацију туризма.

ФАКТОРИ ТУРИСТИЧКИХ КРЕТАЊА (4)

Економски фактори туристичких кретања. Политички фактори туристичких кретања. Културни фактори туристичких кретања. Организациони фактори туристичких кретања.

ОБЛИЦИ ТУРИСТИЧКИХ КРЕТАЊА (4)

Подела туристичких кретања према врсти саобраћаја (поморски, ваздухопловни, аутомобилски, железнички, комбиновани).

Подела туристичких кретања према туристичким вредностима (приморски, планински, градски, бањски, језерски, манифестациони).

Подела туристичких кретања према основним потребама туриста (рекреативна туристичка кретања, културна туристичка кретања, екскурзије, излети).

ТУРИСТИЧКИ ЛОКАЛИТЕТИ, МЕСТА И РЕГИЈЕ (3)

Туристички локалитети и центри. Туристичка места. Туристичке регије.

НАЈВАЖНИЈИ ПРАВЦИ ТУРИСТИЧКИХ КРЕТАЊА (3)

Интерконтинентални правци туристичких кретања. Континентални правци туристичких кретања. Најважнији правци туристичких кретања у Србији.

ТУРИСТИЧКО-ГЕОГРАФСКЕ РЕГИЈЕ СВЕТА (31)

Приморске туристичко-географске регије. (12)

Атлантско приморје. Средоземно приморје Шпаније, Азурна обала и Ривијера. Јадранско приморје. Приморје Грчке. Црноморско приморје. Медитеранско приморје Азије и Африке. Приморске регије Северне и Јужне Америке. Острва Океаније.

Планинске туристичко-географске регије. (6)

Туристичко-географске регије Алпа. Остале планинске регије у свету.

Језерске туристичке регије. (3)

Преглед важнијих језера у свету као туристичких регија.

Бање и њихов туристички значај. (2)

Најважнији центри бањског туризма у Европи.

Велики градови света – центри туристичког промета. (6)

Градови западне и северне Европе. Градови средње Европе и Медитерана. Градови Заједнице Независних Држава. Велике метрополе Америке. Градови Азије, Африке и Аустралије.

НАЧИН ОСТВАРИВАЊА ПРОГРАМА (УПУТСТВО)

Програм туристичке географије представља наставак изучавања географије, а усмерен је на обраду битних садржаја неопходних за занимања у туризму. Градиво је тако конципирано да се у III разреду обрађују садржаји опште туристичке географије и важније туристичке регије у свету, а у IV разреду туристичка географија Србије. То ученицима омогућава стицање теоријских и практичних знања неопходних за успешан рад у угоститељско-туристичкој привреди, као и за наставак школовања.

Ради пружања помоћи наставницима у реализацији програмских садржаја туристичке географије дају се његове битне образовно-васпитне карактеристике.

Веома је значајно да, приликом реализације програма у III разреду, наставници добро упознају ниво знања из географије са којима ученици долазе из II разреда јер ће то у великој мери олакшати савладавање градива.

Приликом реализације програма опште туристичке географије треба уочити разлику између две врсте наставних тема. Наставне теме – међу којима се истичу: елементи туристичких кретања, врсте и својства туристичких вредности и фактори туристичких кретања – у првом делу програма представљају основу за даље изучавање туристичке географије.

Први део програма треба ученицима излагати и тумачити помоћу одабраних чињеница уз стално подсећање на оне чињенице које су ученици савладали у претходној фази учења.

Други део наставног програма чине теме из регионалне проблематике. У датим оквирима треба дефинисати типове туристичких регија, најважније правце туристичких кретања, најпознатије туристичко-географске регије у свету и проучити различите утицаје кретања на преображај географске географије. Исто тако, треба указати на опште законитости туристичког развоја, као и на специфичне појаве и процесе. Ученике треба осамосталити да, уз коришћење одговарајуће литературе, сами долазе до нових сазнања која ће моћи практично да примењују.

У току реализације садржаја програма неопходно је водити рачуна о примени разноврсних наставних метода. У примени било које методе основно је да се обезбеди најефикасније преношење знања и пуна активност ученика. Свакако да избор метода зависи од садржаја наставне јединице, од образовно-васпитних циљева, од степена самосталности ученика, расположивих наставних средстава и материјалних могућности школе (нпр.: трошкови извођења екскурзија, опрема кабинета, могућност праксе и слично). У настави овог предмета неопходно је коришћење географских карата на свим типовима часова и у свим облицима наставног рада. Поред географских карата потребно је користити табеле, дијаграме, схеме, мултимедијална средства и остале дидактичке материјале који доприносе очигледности и трајности знања и умења. Наставу треба подићи на ниво проблемског учења, које представља стицање трајних и продубљених знања, умења и навика. Како се проучавање туристичких кретања и туризма заснива на резултатима бројних научних дисциплина – географије, економије, историје и социологије – од посебног значаја је познавање циља и задатака наставе ових предмета, а посебно наставе географије, историје, историје уметности и стручних предмета из области туризма који су изучавани у претходним разредима. Темелно познавање програма има за циљ рационализацију наставног процеса и остварење циљева наставе туристичке географије.